

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Evsebivs || De Euangelica pr[a]eparatione

Eusebius <Caesariensis>

[Augsburg], 1522

VD16 E 4299

Quod Apollo nonnunquam mentiri se fatebatur Cap. iij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34477

Esse etenim certum, stabile, inuiolabile semper

Quicquid nent fufis Parcae rex iuffit olympi.

Si ergo nec templa fua defendere dii poffunt, fed uenire neceffe eft, que Parcae fufis funt euoluta, qd oportet deos aut colere, aut de futuris interrogare, fi tam bonorū q̄ cōtrariorū caufa neceffitas erit fa- talis: Erit igitur hæc neceffitas dñs omnibus fpretis, fola ueneranda. Quod fi Parcae dñs Iuppiter eft, q̄ quodcunq; fufis Parcae conuol- uent, immobile fore ftatuit, cur nō ceteris omnibus relictis, folum il- lum deum, & folum bonorū largitorē magna p̄dicat uoce: p̄fertim cum ipfe folus confilia Parcarum, ut alibi dicis, mutare facile poffit. Vera igitur ratio illum effe deum, illum fequēdum atq; colendum folummodo aftruit.

Quod facta magica ui folui poffe Apollo refpōdit. CAP. III.

Contra ꝑo Pithius Apollo maleficis artibus fata folui cō- tendit. Cum enim q̄reret qdam, cur ineptus ad rem quā- piam ab Apolline iudicatus effet, quidq; faciēdum effet, ut quali aptus fufciperet, fatorū impediri uī eum respon- dit, quā magicis artibus effugere poterat. Vnde aperte patet magi- cam diuinitus autē hominibus cōceffam, ut aliquo modo fatum re- pellerent. Hæc Porphyrij nō mea funt. Qui autē re magica fata ho- minibus foluēda confuluit, quomodo ip̄e qui deus eft, fatatum tem- pli nō reppulit incendium? Nobis autē illud etiam confyderandum eft, quam dignus dei appellatione ille fit, qui non ad philofophiam, fed ad malas artes homines hortatur.

Quod Apollo nonnunquam mentiri fe fatebatur.

Porphyrius autē meniri quoq; deos fatei, exquisitam futu- rorum cognitionē dicens nō hominibus folum, fed multis etiam deorū incōprehensibilem effe, unde interrogati, non fponde mentiunt inquit. Quare p̄dicere folent nō poffe ue- re fe refpondere: homines autem ex amentia perfeuerantius cogūt ut refpondeāt. Appollo igit̄ delphicus cum huiufmodi cœli ac cōti- nentis affectio effet: ut uerum p̄uidere nō poffet: retine dicebat per uatem uim iftam, & potentia ꝑba hæc nō proferas, falſa dicam ſi co- ges. Et in alio refponfo. Nihil hodie inquit ftellarum mihi uia dicen- dum præftat. Deinde cōcludens ait. Manifeflum iam fecimus unde
m falſitas

falsitas ad deorum oracula subrepat. Hæc Porphyrius, Nos autē dicimus hinc patere nihil in deorū oraculis diuinum fuisse. Quomodo enim deus, qui natura ueritas est mentietur? aut quomodo boni dæmones falsitate querentes fraudabunt? quomodo etiam homine superior erit, qui stellarum motu impeditur? Sed mortalem quidem hominem, cui aliqua cura uirtutis sit, nulla ratione cogi posse ut mentiatur nō dubitamus. Nam si etiam uerba & cædem minaberis, nō dubitabit exclamare, ense acue, ignem afferas, corpus meum incidas, totum cremato, stellæ in terram ante descendent, & terra in cœlum ascendet, quæ falsum a me quicquid audias. Deum autem aut bonos dæmonas ad continentis cæli necessitatem ignorantiam suam referentes credemus? minime.

Quod falsa est opinio de fato CAPVT V.

Non enim dii aut boni, sed perniciosi ac nequam dæmones sunt, qui libertatē nostrā destruxerunt, & stellis non exteriora solum, uerum etiam uolūtates nostras cogi nobis persuaserunt. Quod si esset, iaceret omnis philosophia, iaceret pietas, nulla esset laus uirtutis, nullus fructus laborū, nec puniendi essent improbi, nec admirandi studiosi, si non libera uolūta te & nostra sponte susceptis laboribus, sed necessitate factorum hæc fierent. Ita uniuersam hominum uitam hæc uertit opinio. Nam si euentura omnino sunt prospera uel aduersa unicuique hominum, estque necesse hæc me agere, & te illa, quid oportet cura laboreque consisti? Nam si qui militiam ire cupit, non sponte, sed fati coactus id cupit, & latrones similiter ac adulteri ceterique nequissimi homines, & econtra modesti & iusti fati compelluntur. Quomodo igitur hoc dogmate imbutus quisquā monenti ac precipienti mentē adhibebit? aut quomodo non exclamabit, non sunt potestatis hæc meæ o doctor, ac ideo quid oportet sollicitum esse, nisi etiam fati hæc mihi sollicitudo destinata sit? Quod si docendi precipiēdiq; tibi necessitas instat, frustra tamen doces ac precipis, faciam enim si fata uolunt, imo uero laborandum mihi nō est. Aderit enim mihi necessario quod fatatum est, & profecto, qui hortatur & docet, qui peccantes castigat, & probos commendat, is re ipsa liberum nobis arbitrium inesse ostendens, solo factorum utitur nomine, similiterque facit, ut si quis bonitatem